

26.10.2018

§ 191

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymälle ja kaupunginhallitukselle ehdotuksesta Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamiseksi

HEL 2018-009771 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymälle ja kaupunginhallitukselle ehdotuksesta Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamisesta seuraavan lausunnon:

Jätteen kuormauksen aikaistaminen

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY esittää, että voimassa olevien jätehuoltomääräysten jätteiden kuormaamisen sallittua aikaa (kello 7 - 21) ehdotetaan laajennettavaksi. Ehdotuksen mukaan jätteiden kuormaaminen olisi sallittua maanantaista perjantaihin kello 5 - 22 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin kello 7 - 21. Useamman pyhäpäivän sattuessa peräkkäin jätteiden kuormaaminen olisi sallittu pyhänä kuten lauantaisin ja sunnuntaisin.

Jäljempänä esitetyillä perusteilla ympäristö- ja lupajaosto katsoo, ettei ehdotuksessa Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten tarkistamiseksi esitettyä jätteen kuormaamisen sallimista yleisesti asuin- ja majoitushuoneistojen tai hoitolaitosten läheisyydessä yöaikaan maanantaista perjantaihin aikavälillä 5 – 7 voida pitää hyväksyttävänä. Ympäristö- ja lupajaosto katsoo myös, että jätteen kuormaaminen lauantaisin ja sunnuntaisin tulisi olla sallittua vasta kello 8 jälkeen.

HSY järjesti jätteen kuormauksen aikaistamista ja myöhentämistä koskevan kokeilun 12.1.2015 – 1.7.2017. Kokeilu pohjautuu Helsingin kaupungin citylogistiikan toimenpideohjelmaan, josta ympäristölautakunta antoi lausunnon (HEL 2014-011170) 14.10.2014. Tarvetta jätteen kuormaamisen sallitun aikavälin laajentamiselle on perusteltu muun muassa sekä liikenteen ja työn sujuvuuden että työturvallisuuden parantumisella.

Kokeilussa seka-, bio-, energiajäte- ja pahvinkeräysastioita tyhjennettiin aikavälillä kello 5-22 aluksi Kampin, Ruoholahden ja Punavuoren alueella. Kokeilu laajeni vaiheittain koko Helsingin ympäristövyöhykkeen

26.10.2018

sekä Lauttasaaren ja Munkkiniemen alueelle. Ympäristövyöhykkeellä tarkoitetaan Hakamäentien eteläpuolista aluetta, jolla rajoitetaan bussien ja jäteautojen päästöjä. Kokeilun avulla Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä keräsi tietoa siitä, kuinka varhaisempi ja myöhäisempi jäteastioiden tyhjennysaika vaikuttaa asukkaiden arkeen, liikenteen ruuhkautumiseen ja jätekuljettajien työturvallisuuteen. Meluun liittyen kokeilussa vastaanotettiin asukaspalautetta sekä tehtiin äänitasomittauksia jätekuormauksen eri työvaiheissa erilaisilla kiinteistöillä. Lisäksi mitattiin ja vertailtiin erilaisten jäteastiamallien käytöstä aiheutuvia äänitasoja ja määriteltiin Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän prosessi ja toimintatavat melun vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi kiinteistöillä muun muassa asukaspalautteiden, tiedonvälityksen, työtapojen ja reittisuunnittelun avulla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että edellä mainitussa kokeilussa ja sen raportoinnissa on tiettyjä puutteellisuuksia, joiden vuoksi raportissa esitetyt johtopäätökset jätteen kuormaamisen sallitun aikavälin laajentamiseksi eivät ole perusteltuja. Varhaisen ja myöhäisen jätteen kuormaamisen vaikutuksia ei ole riittävän tasapuolisesti vertailtu keskenään, asukkaille tiedottaminen kokeilusta palautteen saamiseksi ei ollut riittävää, äänitasomittausten suorittaminen tai raportointi on ollut puutteellista eikä mittaustulosten vertailu säädösten mukaisiin melutason ohjearvoihin ja toimenpiderajoihin ole ollut riittävää. Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut on esittänyt vastaavat kommentit Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle raportin luonnoksesta 16.3.2018.

Terveydensuojelulain nojalla annetun Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) mukainen määritelmä yöajalle on kello 22.00–7.00. Yöajan määritelmällä pyritään suojaamaan asukkaita unenhäiritäviä aiheuttavilta meluhaitoilta. Asetuksen 12 §:ssä säädetyt melun toimenpiderajat yöajalle ovat tiukemmat kuin päiväajalle. Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän edellä mainitun raportin tulosten perusteella on syytä epäillä yöajan melutason toimenpiderajojen ylittävän useilla kiinteistöillä riippumatta käytetystä kalustosta ja työtavoista. Terveydensuojeluviranomainen valvoo terveydensuojelulain ja sen nojalla annettujen asetusten noudattamista ja voi puuttua melua aiheuttavaan toimintaan, mikäli siitä voi aiheutua terveyshaittaa asukkaille.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä HSY:n ehdottama jätteen kuormaamisen aikavälin laajentaminen on ristiriidassa voimassa olevien Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 22 §:n kanssa. HSY:n näkemys on päinvastainen.

26.10.2018

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä todetaan: ”Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttava toiminta on kielletty asuin- ja majoitushuoneistojen sekä hoitolaitosten läheisyydessä yöaikaan kello 22.00–7.00. Kielto ei koske liikenneväyliin tai yhdyskuntatekniikkaan liittyvää rakennus- ja kunnossapitotyötä tai muuta sellaista tilapäistä työtä, jota on liikenneturvallisuuden, liikenteen sujuvuuden tai muusta perustellusta syystä pidettävä yöaikaan välttämättömänä. Kielto ei myöskään koske lyhytkestoista tapahtumaa tai toimenpidettä, jos samalla paikalla vuosittain järjestettävien tapahtumien lukumäärä, kesto ja päättymisajankohdat sekä niiden aiheuttama melu eivät johda ilmeiseen kohtuuttomuuteen melun vaikutuspiirissä olevien kannalta.”

Ympäristö- ja lupajaosto toteaa, että on perusteltu syy epäillä, että kuormauksesta ja siihen liittyvästä toiminnasta aiheutuu merkittävää unen häiriintymistä useilla kiinteistöillä, mistä syystä toimintaa on pidettävä erityisen häiritsevänä. HSY:n ehdotuksen mukaisesti pysyvästi yöaikaan tapahtuva jätteen kuormaaminen ei ole ympäristönsuojelumääräysten 22 §:n tarkoittamaa tilapäistä työtä.

Ympäristö- ja lupajaosto toteaa, että olisi erittäin ongelmallista, jos ympäristönsuojelumääräykset ja jätehuoltomääräykset koskien jätteen kuormaamista kaupungin alueella olisivat ristiriidassa keskenään. Ympäristö- ja lupajaosto painottaa, että ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen on puututtava toimintaan, joka on kielletty ympäristönsuojelumääräyksissä tai josta aiheutuu terveyshaittaa tai muuta merkittävää ympäristön pilaantumista. Se, että jätteen kuormaamisesta on säädetty jätehuoltomääräyksissä ei ole esteenä ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen toimille. Puuttumiskynnykseen, terveyshaitan arviointiin ja sen perusteella vaadittuihin toimenpiteisiin ei vaikuta se, että haittaa aiheuttava toiminta on jostakin muusta näkökulmasta kannatettavaa ja perusteltua. Silloin, kun kyse on terveyshaitasta, toimenpiteiden harkinnassa kysymys ei ole tarkoituksenmukaisuusharkinnasta tai hyötyjen ja haittojen vertaamisesta keskenään.

Tätä taustaa vasten sallittujen kuormausaikojen aikaistaminen HSY:n ehdotuksen mukaisesti voi johtaa kuljetusten järjestämisen osalta vaikeasti ennakoitavaan tilanteeseen. Jos ympäristön- tai terveydensuojeluviranomainen joutuu kieltämään terveyshaittaan perustuen kuormauksen joillakin kiinteistöillä ennen kello 7:ää, HSY joutuu suunnittelemaan kuljetukset uudelleen. Mikään ei takaa, etteikö sen jälkeen jouduttaisi puuttumaan asukkaille aiheutuvaan meluhaittaan jollakin toisella kiinteistöllä, mikä voi johtaa jatkuvaan reittien uudelleensuunnitteluun. Myös jätteen kuljettajien kannalta säännösten ristiriitaisuudet aiheuttavat erittäin epätoivottavan tilanteen. Jätteen kuljettajan olisi vaikea toimia ilman, että aiheutuu riskiä säännösten rikkomisesta. Reittien

26.10.2018

muuttamisesta voi syntyä myös huomattavia kuluja kuljetusyriyksille ja HSY:lle.

Helsingin asukkaat kokevat jätekuljetusten ja muun jakeluliikenteen aiheuttamat meluhaitat erittäin häiritseviksi varsinkin niiden tapahtuessa aikaisin aamulla. Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman laadintaan liittyvän ympäristöpalveluiden syksyllä 2017 toteuttaman asukaskyselyn mukaan 50 % vastaajista koki kunnossapito- ja jakeluliikenteen aiheuttaman melun vähintään jossain määrin häiritseväksi päiväaikaan. Huomioitavaa on, että kun muiden melulähteiden häiritsevyys kyselyn tulosten mukaan vähenee nukkumisaikaan, kunnossapito- ja jakeluliikenteen melu koetaan lähestulkoon yhtä häiritsevänä nukkuessa kuin päivällä. Jopa 39 % vastaajista ilmoitti kunnossapito- ja jakeluliikenteen melun häiritsevän unta jossain määrin. Varsinaisesta jätteen kuormaamisesta aiheutuvan ulkokautta asuntoon kuuluvan melun lisäksi voi asuntoon aiheutua huomattavan voimakkaita jäteastioiden siirron aiheuttamia runkoääniä rakennuksen rakenteiden välityksellä, kun jätetila sijaitsee rakennusrungon sisällä.

Jätteen kuormaamisen sallimiselle yöaikaan ei jätehuoltomääräysten perusteluissa ole esitetty riittäviä perusteita, eikä ole osoitettu, että työ voidaan suorittaa yöaikaan aiheuttamatta meluhaittaa. Yöaikaan suoritettavasta jätteen kuormaamisesta aiheutuvan melupäästön unta häiritsevä vaikutus voi olla hyvin merkittävä ja kyseessä voi olla jopa terveyshaitan aiheuttaminen. Ympäristölautakunta esitti jätteen kuormaamisen aikaistamista koskevan valtuustoaloitteen johdosta 6.3.2013 § 238 sekä citylogistiikan toimenpideohjelmasta antamissaan lausunnoissaan 14.10.2014 § 306, että kuormaaminen ilta-aikaan kello 22 asti olisi mahdollista eikä se olisi ristiriidassa ympäristönsuojelumääräysten kanssa. Jätteen kuormaamisen vaikutuksia ilta-aikaan ei varhaisen ja myöhäisen kuormaamisen kokeilun aikana kuitenkaan selvitetty riittävästi.

Aikaistetun kuormauksen laajentaminen koko Helsingin alueelle ei mitenkään ole perusteltua ruuhkien tai työn sujuvuuden parantumisen vuoksi. Voisi mieluummin kuvitella, että jätteen kuormaaminen keskusta-alueen ulkopuolella asuinalueilla olisi helpompaa päiväaikaan, kun asukkaat ovat lähteneet töihin ja katujen varsilla on enemmän pysähtymistilaa jäteautoille. Kuormauksen aikaistaminen nykyisestä näillä alueilla todennäköisesti vain lisää valituksia.

Jätteiden lajittelu ja erilliskeräysvelvoitteet

Ympäristö- ja lupajaosto kannattaa lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden laajentamista ehdotuksessa kuvatulla tavalla. Vaikka taksapolitiikka ei

26.10.2018

sisällykään määräyksiin, ympäristö- ja lupajaosto esittää selvitettäväksi mahdollisuutta edistää lajittelua neuvonnan ja kannustavan taksan ohella myös esimerkiksi korotetulla jätemaksulla niillä kiinteistöillä, joilla lajittelussa esiintyy toistuvasti huomattavia puutteita.

Muita huomioita

Pykälässä 13 on todettu, että kiinteistöt, joita erilliskeräysveloitteet eivät koske, voivat halutessaan liittyä HSY:n järjestämiin erilliskerätyn jätteen kuljetuksiin. Tähän liittyy reunaehtoja, jotka olisi syytä tuoda esiin, koska erillisenoutoja tuskin järjestetään yksittäiselle kiinteistölle esim. laajalla pientaloalueella tai haja-asutusalueella, jolla ko. jätettä ei muuten kerätä.

Pykälässä 14 annetaan vaatimuksia pantillisille pakkauksille, vaikka niitä ei luokitella jätteiksi. Pykälässä 15 edellytetään, että kompostori hoidetaan ohjeiden mukaisesti, mutta ei täsmennetä mitä ohjeita tarkoitetaan. Samassa pykälässä olisi selkeämpää vain todeta, että jätevesiviemäriin ei saa liittää jätemyllyä. Puutarhajätteen kompostointia koskevassa kohdassa olisi syytä todeta, että puutarhajätteen seassa olevia hedelmiä ym. ei saa kompostoida avoaumassa tai kehikossa, koska ne ovat käytännössä elintarvikejätettä ja houkuttelevat mm. rottia.

Pykälässä 16 on todettu, että HSY voi antaa tarvittaessa täydentäviä määräyksiä kompostoinnista, mutta ei ole avattu mitä asioita ne voivat koskea. Tämä muotoilu antaa suhteellisen laajat valtuudet, jos pykälässä ei mitenkään rajata, mitä asioita täydentävät määräykset voivat koskea. Edelleen kompostorin käytön kiellon perusteita olisi hyvä avata siten kuin määräysluonnoksen perustelumuiotiossa on tehty. Lisäksi olisi aiheellista varmistaa, voidaanko jätehuoltomääräyksillä ylipäättään antaa HSY:lle toimivaltaa antaa kiinteistön jätehuoltoa koskevia yksittäisiä määräyksiä tai kieltoja.

Pykälässä 17 tulee täsmentää, että maaperään saa sijoittaa jätettä myös ympäristönsuojelulainsäädännön mukaisen luvan tai ilmoituksen perusteella.

Lisäjäte –käsite pykälässä 24 ei ympäristö- ja lupajaoston mielestä ole onnistunut. Pykälä on muutenkin tulkinnanvarainen erityisesti, jos sitä tarkastelee yhdessä 10 §:n kanssa. Se, että jäte ei mahdu keräysvälineeseen voi tarkoittaa joko sitä, että keräysväline on täynnä tai että jäte ei kokonsa puolesta mahdu keräysvälineeseen. Pykälästä 10 tai sen perusteluista ei käy selvästi ilmi, onko kiinteistöittäiseen jätteen kuljetukseen kokonsa puolesta soveltumatonta jätettä aina esimerkiksi sellainen jäte-esine, joka ei mahdu jätteenkeräysvälineeseen. Jos on, se tulisi sanoa selvästi.

26.10.2018

Lisäksi vaatimus siitä, että jätteenkeräysvälineiden tyhjennystiheyttä tai täyttötilavuutta olisi lisättävä, jos lisäjätettä syntyy toistuvasti, on epälooginen. Määritelmän mukaan lisäjäte voi olla jätettä, jota ei ylipääntään voi laittaa jätteen keräysvälineisiin ja kiinteistöllä voi jo olla käytössä olosuhteisiin nähden suurin käyttökelpoinen keräysväline.

Lisäjäte tulisi myös edellyttää merkittäväksi, koska jätteenkuljettajat eivät muuten välttämättä tiedä, mihin autoon jäte soveltuu kuormattavaksi.

Ympäristö- ja lupajaosto toteaa, että jätehuoltomääräyksillä ei ole perusteltua luoda uutta hyväksymismenettelyä. Sen vuoksi pykälässä 37 oleva kohta ...toimitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi... tulee muuttaa muotoon ...toimitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ... Pykälässä mainittuun raporttiin olisi perusteltua edellyttää ilmoitettavaksi myös jätteen vastaanottajat. Samassa pykälässä todetaan seuraavaa. "Tilaisuuden järjestäjä vastaa tilaisuuden johdosta roskaantuneen tapahtuma-alueen ja sen lähialueen, kuten alueelle johtavan kulkuväylän, siivoamisesta, ellei roskaajaa saada selville tai tavoiteta tai ellei roskaaja huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan". Mahdollisuus, että roskaajat saataisiin vastuuseen on täysin teoreettinen. Tapahtumista aiheutuva roskaantuminen on tulosta satojen ja tuhansien yksittäisten ihmisten toiminnasta, ja on lähtökohtaisesti selvää, että viranomaisella ei ole mitään mahdollisuutta saada roskaajia selville puhumattakaan, että heidät voitaisiin tavoittaa siivouskehoitusten antamiseksi. Sivulause, joka alkaa "ellei roskaajaa saada...", tulisi siten poistaa.

Pykälässä 38 todetaan mm., että yritysten vaarallinen jäte on pakattava ja merkittävä. Viittaus siihen, miten sen on tapahduttava, tulee vastaa pykälässä 39, joka koskee jätteiden toimittamista vastaanottoapaikkoihin. Perustellumpaa olisi, että viittaukset jäteasetuksen pykäliin olisivat pykälässä 38 heti pakkaus- ja merkintävaatimuksen jälkeen. Toisaalta vastaava vaatimus on suoraan jätelaissa. Tulisikin harkita, onko jätehuoltomääräyksissä tarpeellista toistaa lain vaatimuksia. Se että lainsäädäntöä tulee noudattaa, on itsestäänselvyys.

Pykälässä 43 on annettu jätehuollon toimialajohtajalle valtuudet myöntää poikkeus jätehuoltomääräysten noudattamisesta erityisistä syistä. Poikkeamisesta ei kuitenkaan saa aiheutua ympäristö- tai terveyshaittaa ja perusteluissakin on todettu, että poikkeuksia koskevien päätösten tulee joka tapauksessa olla ristiriidattomat lainsäädännön sekä sen nojalla annettujen viranomaismääräysten, esimerkiksi ympäristönsuojelumääräysten kanssa. Poikkeamispäätöksillä on viime vuosina annettu lupa jätteen kuormaamiseen tavanomaista aikaisemmin (esim. klo 5 al-

26.10.2018

kaen) sääolosuhteiltaan haastavina ajanjaksoina (esimerkiksi lumipyry- tai hellejaksot), mitä voidaan pitää jätehuollon hoitamisen kannalta perusteltuna. Viitaten kuormauksen aikaistamista koskevassa kohdassa todettuun unen häiriintymisestä aiheutuvaan terveyshaittaan jätehuoltomääräyksissä olisi syytä asettaa jokin enimmäisaika tällaisen poikkeus-tilanteen kestolle, jonka HSY:n jätehuollon toimialajohtaja voisi kerrallaan myöntää.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä HSY pyytää ympäristö- ja lupajaoston lausuntoa ehdotuksesta pääkaupunkiseudun yleisten jätehuoltomääräysten muuttamiseksi.

Merkittävimpiä muutoksia ovat kiinteistökohtaisten erotteluvälvoitteiden kiristäminen ja jätteen sallittujen kuormausaikojen laajentaminen.

Sen lisäksi, mitä edellä on lausuttu kuormausaikojen aikaistamiseen liittyen, ympäristönsuojeluyksikkö on kesällä HSY:n pyynnöstä kommentoinut epävirallisesti muutosehdotusta erityisesti kuormausaikoihin liittyen. Kommentit olivat hyvin samansuuntaisia tässä esittelytekstissä esitetyn kanssa.

Erotteluvälvoitteita ehdotetaan tiukennettavaksi siten, että jatkossa kiinteistöillä, joilla on vähintään 5 asuinhuoneistoa, tulee lajitella erilleen muusta jätteestä, pahvi ja kartonkipakkaukset, biojäte, lasi- ja metallipakkaukset sekä muovi. Muilla jätehuoltomääräysten soveltamisalaan

26.10.2018

kuuluvilla kiinteistöillä kuin asuinkiinteistöillä lajitteluvuote syntyy kun em. jätettä kertyy viikossa vähintään 25 kiloa lukuun ottamatta muovia, jonka kohdalla lajitteluvuote syntyy, kun kertymä on vähintään 15 kiloa viikossa. Paperinkeräyksen järjestämisestä säädetään jätelaissa.

Jätehuoltomääräyksiin on yleisötilaisuuksien järjestäjille tulossa uutena veloitteena esittää kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle suunnitelma yleisötilaisuuden jätehuollosta sekä raportoida syntyneiden jätteiden määristä. Lisäksi jätehuoltomääräyksiin tulee veloitteet tapahtuma-alueen ja sen lähiympäristön siivoamisesta tilaisuuden jälkeen.

Määräysten on tarkoitus tulla voimaan 1.3.2019. Erotteluvuotteet tulisivat laajennettuina voimaan 1.1.2021, jotta muutokseen olisi riittävästi aikaa valmistautua. Erotteluvuotteiden osalta noudatettaisiin siihen asti nyt voimassa olevia määräyksiä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano